

ДЗЕРЖИНСЬКИЙ РАЙОННИЙ СУД м. ХАРКОВА

ЄДРПОУ 02894036; проспект Перемоги, 52-В, м. Харків, 61202, тел. (057)336-82-70 e-mail
inbox@dg.hr.court.gov.ua

УЗАГАЛЬНЕННЯ

судової практики розгляду справ про адміністративні правопорушення, передбачені ст.130 КУпАП, в яких були прийняті судові рішення про закриття проваджень з підстав відсутності події чи складу адміністративного правопорушення та з підстав закінчення строків накладення адміністративного стягнення, а також у справах, в яких було застосовано конфіскацію транспортного засобу за 2022 рік.

При проведенні аналізу судової практики використовувалися дані, які містяться в автоматизованій системі документообігу суду КП «Д-3» та затверджений статистичний звіт форми «1-П».

Період проведення аналізу – 2022 рік.

У звітному періоді 2022 року до суду надійшло 583 справ про адміністративні правопорушення, передбачені ст.130 КУпАП, разом із залишком не розглянутих справ за попередній період всього на розгляді перебувало 745 зазначених справ.

- 1. У 2022 році Держинським районним судом м.Харкова розглянуто 511 справ про адміністративні правопорушення, передбачені ст.130 КУпАП.**
- 2. У звітному періоді на підставі п.1 ч.1 ст.247 КУпАП, у зв'язку з відсутністю в діях особи, стосовно якої складено протокол за ст.130 КУпАП, події та складу адміністративного правопорушення – закрито 30 проваджень.**
- 3. У зв'язку із закінченням строку накладення адміністративного стягнення, визначеного ст.38 КУпАП, на підставі п.7 ст.247 КУпАП – закрито 16**

проваджень у справах про адміністративні правопорушення, передбачені ст.130 КУпАП.

- 4. У 2022 році постановлене одне судове рішення про притягнення до адміністративної відповідальності за ст.130 КУпАП з конфіскацією транспортного засобу, який є у приватній власності порушника.**

Аналіз судової практики щодо причин прийняття такого рішення.

Згідно постанови по справі №638/15849/21 від 12.01.2022 року ОСОБА_1 визнано винним у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 130 КУпАП, та накладено на нього адміністративне стягнення у виді штрафу в дохід держави у розмірі трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить 51000 (п'ятдесят одну тисячу) грн. 00 коп. з конфіскацією транспортного засобу, який є у приватній власності порушника.

Частиною 3 статті 130 КУпАП визначено, що дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яка двічі протягом року піддавалася адміністративному стягненню за керування транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, за відмову від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, - тягнуть за собою накладення штрафу на водіїв у розмірі трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права керування транспортними засобами на строк десять років та з конфіскацією транспортного засобу, який є у приватній власності порушника, або адміністративний арешт на строк п'ятнадцять діб з позбавленням права керування транспортними засобами на строк десять років та з конфіскацією транспортного засобу, який є у приватній власності порушника, і на інших осіб - накладення штрафу у розмірі трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією транспортного засобу, який є у приватній власності порушника, або адміністративний арешт на строк п'ятнадцять діб з конфіскацією транспортного засобу, який є у приватній власності порушника.

Тобто, зазначеною нормою імперативно передбачено конфіскацію транспортного засобу який є у приватній власності порушника, натомість частиною другою статті 130 КУпАП лише передбачено можливість оплатного вилучення транспортного засобу.

З огляду на викладене, оскільки судом встановлено наявність в діях ОСОБА_1 складу адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 130 КУпАП, а відтак і застосовано стягнення, зокрема, у вигляді конфіскації транспортного засобу, який є у приватній власності порушника.

5. Випадки розгляду проваджень про адміністративні правопорушення судом несвоєчасно, що являлось підставою закриття проваджень у зв'язку із закінченням строків накладення адміністративних стягнень, передбачених ст.38 КУпАП, факти несвоєчасного судового розгляду матеріалів проваджень у зв'язку із неодноразовим відкладенням розгляду справ за ініціативою суду без поважних причин та незаконно прийнятого судом рішення – відсутні.

Суд при розгляді справ про адміністративні правопорушення, передбачені ст.130 КУпАП, дотримується вимог ст.ст. 248, 249 КУпАП, ст.268 КУпАП, тобто всі справи розглядаються в присутності особи, яка вчинила правопорушення, а в разі її відсутності справа розглядається тільки в тому випадку, коли особа належним чином повідомлена про час та місце розгляду справи (в матеріалах справи є повідомлення про вручення поштового відправлення, а саме судової повістки). Особам, які притягуються до відповідальності роз'яснюються їх права, а саме: знайомитися з матеріалами справи, додавати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання, користуватися допомогою адвоката тощо, з'ясовуються всі обставини передбачені ст.ст. 247, 280 КУпАП, в тому числі шляхом допиту свідків.

Загалом, причини відкладення розгляду справ, обумовленні різними факторами в їх сукупності, зокрема, неявка особи, стосовно якої складено протокол, неявка її адвоката, клопотання учасників провадження про відкладення розгляду справи, ознайомлення зі справою, виклик свідків, призначення експертизи судом та проведення експертизи відповідною експертною установою, витребування доказів.

Також, Указом Президента України № 64/2022 від 24 лютого 2022 року «Про введення воєнного стану» введено в Україні воєнний стан із 05 год. 30 хв. 24 лютого 2022 року строком на 30 діб. Згідно протоколу загальних зборів суддів Держинського районного суду м. Харкова від 24 лютого 2022 року № 1 встановлено особливий режим роботи Держинського районного суду м. Харкова. Забезпечено розгляд невідкладних справ та матеріалів, які пов'язані із забезпеченням діяльності військово-цивільної адміністрації, справ про адміністративні правопорушення, що підлягають негайному розгляду, клопотань слідчих та прокурорів про продовження строків досудового

розслідування, про продовження та застосування запобіжних заходів. Тимчасово зупинено розгляд справ у відкритих судових засіданнях за участю учасників судового процесу до усунення обставин, які зумовлюють загрозу життю, здоров'ю та безпеці відвідувачів суду та працівників апарату суду в умовах воєнної агресії проти України, крім невідкладних справ. Указом Президента України № 341/2022 від 17 травня 2022 року «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 25 травня 2022 року строком на 90 діб. Таким чином було тимчасове зупинення розгляду справ у відкритих судових засіданнях за участю учасників судового процесу до усунення обставин, які зумовлюють загрозу життю, здоров'ю та безпеці відвідувачів суду та працівників апарату суду.

Крім того, на підставі наказу голови суду про увільнення судді Невеніцина Є.В. у зв'язку з призовом на військову службу під час мобілізації було проведено повторний автоматичний розподіл справ, які перебували в його провадженні, зокрема і справи про притягнення до адміністративної відповідальності за ст.130 КУпАП.

Також, є випадки несвоєчасного отримання матеріалів справи судом після повернення на дооформлення. Так, протокол про адміністративне правопорушення серія ААБ № 268217 постановою суду від 03.12.2021 було повернуто до УПП в Харківській області ДПП для належного оформлення. Згідно супровідного листа від 15.08.2022 № 2101с/41/14/1н-2022 після доопрацювання матеріали справи було надіслано до Ожтбрського районного суду м. Полтави. Постановою судді Ожтбрського районного суду м. Полтави від 19.08.2022 року справу про адміністративне правопорушення відносно ОСОБА_1 за ч.1 ст.130 КУпАП направлено за територіальною підсудністю до Київського районного суду м. Харкова. Постановою судді Київського районного суду м. Харкова від 23.09.2022 року адміністративний матеріал відносно ОСОБА_1 за ч.1 ст.130 КУпАП направлено за підсудністю до Джержинського районного суду м. Харкова. Лише 06.10.2022 року Джержинським районним судом м.Харков отримано адміністративний матеріал про притягнення до адміністративної відповідальності ОСОБА_1 за ч.1 ст.130 КУпАП, при цьому події зазначені у протоколі відбулись 11.11.2021 року.

Справа неодноразово призначалась до судового розгляду проте особа, яка притягається до адміністративної відповідальності в судове засідання не з'явився, причину неявки суду не повідомив, про час та місце слухання справи повідомлявся належним чином. Таким чином, 14.11.2022 року судом винесено постанову про

закриття провадження, у зв'язку із закінченням строку притягнення до адміністративної відповідальності.

Також мають місце непоодинокі випадки витребування судом відеозапису події здійснену інспектором патрульної поліції, оскільки надані суду відеоматеріали неналежної якості, через пошкоджені відеофайли або їх відсутність.

Крім того, заслуговують уваги випадки, несвоєчасного проведення експертизи експертною установою.

Наприклад, по справі № 638/10566/21 постановою суду від 16.08.2021 року задоволено клопотання захисника про призначення в справі судово-медичної токсикологічної експертизи. З метою з'ясування наявності в біологічному матеріалі (сечі), який був відібраний 22.06.2021 в КНП ХОР «Обласний наркологічний диспансер» під час медичного огляду ОСОБА_1 (висновок КНП ХОР «Обласний наркологічний диспансер» № 1227 від 24.06.2021) наркотичних речовин, що викликають наркотичне сп'яніння, призначено у справі судово-медичну токсикологічну експертизу. На вирішення експертизи поставлено наступні питання:

- чи наявні наркотичні засоби в зразках біологічного середовища (сечі) ОСОБА_1?

- чи перебував на момент збору сечі ОСОБА_1 у стані наркотичного сп'яніння?

Виконання експертизи доручено експертам Харківського обласного бюро судово-медичної експертизи (м. Харків, вул. Дмитрівська, 14).

Витребувано у КНП ХОР «Обласний наркологічний диспансер» зразки біологічного середовища (сечі) ОСОБА_1, які були відібрані 22.06.2021 під час медичного огляду (висновок КНП ХОР «Обласний наркологічний диспансер» № 1227 від 24.06.2021) та зобов'язано КНП ХОР «Обласний наркологічний диспансер» надати їх до Харківського обласного бюро судово-медичної експертизи (м. Харків, вул. Дмитрівська, 14).

20.01.2022 справа повернута до суду з висновком експертизи № 08-325/2021 від 30.12.2021, згідно якого у біологічному середовищі ОСОБА_1 барбаміл, етамінал, морфін, кодеїн, кокаїн, опій та промедол не виявлені. Встановлення наявності фенілалкіламінів в біологічному середовищі на базі відділення судово-медичної токсикології ХОБСМЕ не є можливим через відсутність відповідного матеріально-технічного забезпечення (зразків порівняння, газового хроматографа з мас-спектрометром та банком даних), а відтак постановою суду від 07.02.2022 року з метою

з'ясування наявності в біологічному матеріалі (сечі), який був відібраний 22.06.2021 в КНП ХОР «Обласний наркологічний диспансер» під час медичного огляду ОСОБА_1 (висновок КНП ХОР «Обласний наркологічний диспансер» № 1227 від 24.06.2021) наркотичних речовин, що викликають наркотичне сп'яніння, призначено у справі судово-медичну токсикологічну експертизу. На вирішення експертизи поставлено наступні питання:

- чи наявний наркотичний засіб фенілалкіламін в зразках біологічного середовища (сечі) ОСОБА_1?

- чи перебував на момент збору сечі ОСОБА_1 у стані наркотичного сп'яніння?

Виконання експертизи доручено експертам Черкаського обласного бюро судово-медичної експертизи (18009, м.Черкаси, вул. Грузиненка, 11).

При цьому справа повернута до суду після призначеної експертизи вже по спливу строків накладення адміністративних стягнень, передбачених ст.38 КУпАП, а відтак постановою від 01.11.2022 року провадження у справі про адміністративне правопорушення, передбачене ч.1 ст.130 Кодексу України про адміністративні правопорушення у відношенні ОСОБА_1, закрито у зв'язку з закінченням строку притягнення до адміністративної відповідальності.

Перелічені вище підстави в сукупності стали причиною закриття проваджень про адміністративні правопорушення, передбачених ст. 130 КУпАП у зв'язку із закінченням строків накладення адміністративних стягнень, передбачених ст.38 КУпАП.

6. Аналіз практики щодо причин прийняття суддями рішень про закриття проваджень з підстав відсутності події чи складу адміністративного правопорушення, передбаченого ст.130 КУпАП.

Вивчення та аналіз вказаних матеріалів показали, що працівниками патрульної служби поліції протоколи про адміністративне правопорушення складаються у деяких випадках необгрунтовано та безпідставно.

До найпоширеніших підстав для закриття проваджень у справі можна віднести наступні:

- матеріали справи про адміністративне правопорушення не містять жодного належного та допустимого доказу, який би підтверджував факт вчинення особою, що притягується до адміністративної відповідальності, адміністративного правопорушення;

- працівниками поліції був порушений порядок огляду особи на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, визначений статтею 266 КУпАП та підзаконними

нормативними актами або неналежним чином оформлений матеріал направлений для розгляду до суду.

У якості прикладів можна навести наступні справи.

Справа №638/19460/21.

Відповідно до протоколу про адміністративне правопорушення серії ДПР18 № 284619, 30 грудня 2021 року о 08 год. 55 хв. в м. Харкові по вул. Авіахімічна, буд. 10, водій ОСОБА_1 керував транспортним засобом Fiat, державний номерний знак НОМЕР_1, з явними ознаками алкогольного сп'яніння, а саме: запах алкоголю з порожнини рота, виражене тремтіння пальців рук, поведінка, що не відповідає обстановці. Від проходження медичного огляду на стан алкогольного сп'яніння у встановленому законодавством порядку на місці зупинки транспортного засобу за допомогою спеціального приладу газоаналізатор Dager Alcotest 6820 із застосуванням технічних засобів відеозапису відмовився. У судовому засіданні 26 січня 2022 року ОСОБА_1 свою вину не визнав. Пояснив, що у стані алкогольного сп'яніння не знаходився та ознак алкогольного сп'яніння не мав, транспортним засобом не керував та не був зупинений працівниками патрульної поліції під час керування за порушення ПДР України.

Під час судового розгляду не встановлено у сукупності фактичних обставин, які б дозволили суду дійти висновку про наявність в діях ОСОБА_1 складу адміністративного правопорушення, зокрема, досліджений та оцінений судом відеозапис не містить самого факту керування ОСОБА_1 транспортним засобом, який зазначений в протоколі про адміністративне правопорушення, безпосередньо факту зупинки транспортного засобу та повідомлення водію законної причини такої зупинки. До протоколу про адміністративне правопорушення не долучено жодного доказу правомірності зупинки транспортного засобу, які стали причиною його зупинки. Факту складення постанови за порушення ПДР України чи іншого протоколу про притягнення його до адміністративної відповідальності не встановлено, що є порушенням вимог статті 35 Закону України «Про Національну поліцію».

Крім того, як вбачається з відеозапису, поліцейський не заперечував, що ОСОБА_1 не був зупинений під час руху як водій транспортного засобу, однак зауважив, що було звернення громадянина про те, що він керує транспортним засобом, та, водночас, вказав на те, що наявних ознак алкогольного сп'яніння він не бачить. Однак все ж таки вважав за необхідне запропонувати пройти медичний огляд, на що

ОСОБА_1 звернув увагу, що законні підстави для цього у даному випадку відсутні, оскільки на час встановлення обставин, що зазначені в протоколі, автомобілем він не керував.

Таким чином, доказів керування ОСОБА_1 транспортним засобом та його зупинки працівниками поліції відповідно до пункту 1 частини першої статті 35 Закону України «Про Національну поліцію» матеріали справи не містять, а відтак у даному випадку не є водієм, тобто суб'єктом адміністративного правопорушення. При цьому з відеозапису також не вбачається роз'яснення ОСОБА_1 прав, передбачених статтею 63 Конституції України, статтею 268 КУпАП, що є порушенням права на захист. У порушення вимог статті 266 КУпАП матеріали справи не містять акту відсторонення водія від керування транспортним засобом. Відеозапис не містить, даних що поліцейським відповідно до встановленого порядку було послідовно запропоновано водію пройти огляд на стан сп'яніння на місці зупинки транспортного засобу із застосуванням спеціального технічного засобу; відмови водія від огляду на стан сп'яніння на місці зупинки транспортного засобу; направлення водія до медичного закладу у зв'язку з відмовою пройти огляд на стан сп'яніння із застосуванням спеціального технічного засобу, що лише у сукупності є підставою для притягнення водія до адміністративної відповідальності за відмову від огляду на стан сп'яніння. Більше того, відповідно до суті правопорушення та обставин, які зазначені в протоколі, ОСОБА_1 відмовився від проходження медичного огляду на стан алкогольного сп'яніння за допомогою спеціального приладу газоаналізатор Dager Alcotest на місці зупинки транспортного засобу. Водночас матеріали справи не містять обставин про те, що ОСОБА_1 пропонувалось та він відмовився пройти медичний огляд і в закладі охорони здоров'я. Як пояснив у судовому засіданні ОСОБА_1, що не спростовано матеріалами справи, направлення на огляд у медичному закладі йому не надали та разом із ним до медичного закладу, як це встановлено порядком, поліцейські також не проїхали. З огляду на викладене, огляд ОСОБА_1 на стан алкогольного сп'яніння було проведено з порушенням статті 266 КУпАП, оскільки в матеріалах справи відсутні докази того, що працівниками поліції було запропоновано ОСОБА_1 пройти медичний огляд також і в закладі охорони здоров'я.

Справа №638/18232/21.

Відповідно до протоколу про адміністративне правопорушення серії ААБ № 301228 16 листопада 2021 року о 19:40 год у м. Харкові по пр-т. Науки, 86А, ОСОБА_1

керував транспортним засобом Renault Clio Symbol, державний номерний знак НОМЕР_1, у стані алкогольного сп'яніння. На вимогу пройти огляд на стан алкогольного сп'яніння на місці зупинки транспортного засобу з використанням спеціального технічного приладу Drager Alcotest 7510 в присутності двох свідків відмовився та погодився пройти огляд на стан алкогольного сп'яніння у встановленому законом порядку у закладі охорони здоров'я КНП ХОР «ОНД» у лікаря-нарколога. За результатом висновку 2442 було встановлено, що водій перебуває у стані алкогольного сп'яніння. В судовому засіданні захисник ОСОБА_1 вину свого підзахисного у вчиненні правопорушення заперечував, заявив клопотання про визнання недопустимим доказом висновку щодо результатів медичного огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції від 16 листопада 2021 року №2442 щодо ОСОБА_1, з тих підстав, що згідно з відповіддю КНП ХОР «ОНД» - проводився метод тестування біологічних зразків (сеча), відібраних у ОСОБА_1, але в дійсності у нього відбиралися інші біологічні зразки, а саме кров, що зафіксовано на відеозапису.

З матеріалів справи, зокрема висновку щодо результатів медичного огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції від 16 листопада 2021 року №2442, вбачається, що ОСОБА_1 був направлений на огляд 16 листопада 2021 року о 21 год 40 хв та оглянутий лікарем 16 листопада 2021 року о 21 год 45 хв. Огляд проведено в КНП ХОР «ОНД» за адресою: м. Харків, вул. Шевченка, 26. Вказана обставина визнається також і ОСОБА_1. Відповідно до відповіді КНП ХОР «ОНД» від 21 лютого 2022 року за № 131 проводився метод тестування біологічних зразків (сеча), відібраних у ОСОБА_1. Як зазначає захисник та підтверджується відеозаписом з назвою «202111173706000088» на диску №2 «АЛ 5526 ААБ 301228 130», при проведенні огляду з метою визначення стану сп'яніння у ОСОБА_1 було відібрано інший біологічний зразок, а саме кров. Сечу у ОСОБА_1 відібрано не було. Принаймні про це відсутні відомості на будь-якому із відеозаписів, долучених до протоколу про адміністративне правопорушення, і захисник ОСОБА_1 заперечував факт відібрання у його підзахисного 16 листопада 2021 року біологічних зразків сечі. Також, із копії результату токсологічного дослідження № 2340 від 16 листопада 2021 року, виданого КНПХО «Обласний наркологічний диспансер»,

вбачається, що у ОСОБА_1 відбирився біологічний матеріал кров. Оскільки матеріали справи не містять доказів відібрання ОСОБА_1 біологічних зразків (сеча), наявні підстави вважати, що висновок щодо результатів медичного огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння від 16 листопада 2021 року №2442 отриманий з порушенням вимог Інструкції № 1452/735. Відповідно до п. 22 Розділу III Інструкції № 1452/735 висновки щодо результатів медичного огляду осіб на стан сп'яніння, складені з порушенням вимог цієї Інструкції, вважаються недійсними. З урахуванням викладеного, суд дійшов висновку, що отриманий висновок є недійсним, а тому визнає його недопустимим доказом у цій справі про адміністративне правопорушення щодо ОСОБА_1, оскільки він одержаний з порушенням порядку, встановленого законом. Інші докази у справі про адміністративне правопорушення, а саме протокол про адміністративне правопорушення серії ААБ № 301228 від 17 листопада 2021 року, письмові пояснення свідків ОСОБА_2, ОСОБА_3; відеозапис із нагрудної камери поліцейського, не доводять вини ОСОБА_1 у вчиненні адміністративного правопорушення, за обставин, викладених у протоколі про адміністративне правопорушення, оскільки жоден з них не містить достовірних відомостей про те, що ОСОБА_1 перебував у стані сп'яніння.

Справа №638/4393/22.

24.07.2022 о 20-40 год. у м. Харкові по пр. Науки, 9 ОСОБА_1 керував автомобілем Тойота, державний номер НОМЕР_1, при цьому відповідно до висновку КНП ХОР ОНД перебував у стані алкогольного сп'яніння. ОСОБА_1 у судовому засіданні вини у скоєнні правопорушення не визнав, зазначив, що за кермом не перебував, дійсно він є власником авто, проте за кермом був його товариш, оскільки не вживає алкоголь, тому керував автомобілем. З досліджених в судовому засіданні протоколу про вчинення адміністративного правопорушення серії ААБ № 268958, складеного 28.07.2022 уповноваженою особою патрульної поліції, про вчинення ОСОБА_1 правопорушення, передбаченого ст. 130 ч. 1 КУпАП протокол не містить підпису ОСОБА_1, уповноваженим співробітником поліції вказано, що ОСОБА_1 не з'явився за викликом для складання протоколу. У протоколі поліцейським не зазначено, які самі ознаки алкогольного сп'яніння були у ОСОБА_1, що дали підстави вважати, що останній перебуває у стані сп'яніння. Поліцейськими не зафіксовано відмови ОСОБА_1 від проходження огляду за допомогою спеціальних технічних засобів, матеріали справи не містять направлення на огляд на стан сп'яніння у заклад охорони

здоров'я. В судовому засіданні був допитаний свідок ОСОБА_2, який пояснив, що за кермом автомобіля перебував він, хоча власником автомобіля є ОСОБА_1, оскільки останній перебував у стані алкогольного сп'яніння. До матеріалів справи долучений диск, проте при відкритті диску, було встановлено, що на ньому не має жодного запису, отже суд позбавлений можливості встановити, що саме ОСОБА_1 перебував за кермом. Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 35 Закону України «Про Національну поліцію» поліцейський може зупиняти транспортні засоби у разі, якщо водій порушив Правила дорожнього руху. Доказів того, що транспортний засіб Тойота було зупинено через порушення ПДР України не надано.

Зазначені порушення при складанні протоколу про адміністративне правопорушення є суттєвими, тому суд вважає, що вказаний протокол про вчинення адміністративного правопорушення, складено з грубим порушенням приписів ст. 256 КУпАП. При таких обставинах справи, суд вважає, що в матеріалах адміністративної справи відсутні докази, з точки зору їх допустимості, достовірності та достатності, які б підтверджували порушення ОСОБА_1 п. 2.9-а ПДР України.

Справа №638/13442/21.

Відповідно до протоколу про адміністративне правопорушення серії ААБ №271542 17.08.2021 року о 15 год. 30 хв. в м. Харків, вул. Ахсарова, буд. 1Б, водій ОСОБА_1 керував транспортним засобом DAEWOO LANOS, державний номерний знак НОМЕР_1, з ознаками алкогольного сп'яніння. Від проходження огляду на стан алкогольного сп'яніння на місці зупинки з використанням приладу DRAGER ALKOTEST 6820 водій відмовився, також відмовився пройти огляд на стан алкогольного сп'яніння в наркоцентрі за адресою: м. Харків, вул. Шевченко буд. 26 в присутності двох свідків. Захисник особи, яка притягається до адміністративної відповідальності ОСОБА_2 у судове засідання з'явився. Надав заперечення, в яких посилається на відсутність підтвердження в матеріалах справи факту керування транспортним засобом ОСОБА_3, у зв'язку з цим відсутня обов'язкова складова адміністративного правопорушення, передбаченого ч.1 ст.130 КУпАП. Відеозапис підтверджує, що 17.08.2021 року о 15:59 співробітники патрульної поліції підійшли до ОСОБА_1, коли він стояв біля автомобілю, який був припаркований на узбіччі у дворі багатоквартирного будинку. Ствердили, що він керував транспортним засобом в стані алкогольного сп'яніння, після чого запропонували пройти обстеження для встановлення цього факту, на що ОСОБА_1 відмовився, при цьому уповноважені особи

не роз'яснили наслідки такої відмови. Незважаючи на згоду проїхати до медичної установи поліцейськими було складено протокол, посилаючись на те, що раніше він вже відмовився їхати до наркоцентру. У судове засідання з'явився свідок ОСОБА_4, суду пояснив, що його зупинили біля будинку АДРЕСА_2 та залучили в якості свідка, пояснили, що йому необхідно бути присутнім при відмові ОСОБА_1 від проходження медичного огляду. Коли він разом з співробітником поліції зайшов у двір, то побачив патрульну машину поліції, яка стояла посеред парковки, що знаходилася біля житлового будинку у дворі цього будинку. Інших машин на парковці не було. Після того, як підійшов другий свідок, він побачив ОСОБА_1, який залишив поліцейську машину з переднього пасажирського сидіння. Уповноважені особи роз'яснили, що ОСОБА_1 відмовляється від проходження огляду на стан алкогольного сп'яніння, для фіксування цього факту включили бодікамеру, після виключили, потім склали пояснення замість нього, де він розписався. Протокол про адміністративне правопорушення ОСОБА_4 не підписував, оскільки зразу пішов по своїх справах. Додатково зазначив про те, що транспортного засобу DAEWOO LANOS, державний номерний знак НОМЕР_1, біля авто поліції та на дворі за адресою, де складався протокол, він не бачив. На зовнішній вид ОСОБА_1 був тверезим. Також, у судове засідання викликалися співробітник патрульної поліції ОСОБА_5 та ОСОБА_6 але до суду останні не з'явилися. Про дату, час та місце розгляду справи повідомлялися належним чином. Заяв про відкладення розгляду справи чи про неможливість прибути у судове засідання не надавали. Під час дослідження відеозапису встановлено, що на місці складання протоколу відносно ОСОБА_1 взагалі відсутній транспортний засіб DAEWOO LANOS, державний номерний знак НОМЕР_1.

З огляду на наведене вище, суд прийшов до висновку, що в матеріалах справи відсутні узгоджені між собою докази щодо факту керування автомобілем «DAEWOO LANOS» та зупинки водія ОСОБА_1 під час патрулювання поліцейськими території за адресою м. Харків, вул. Ахсарова, буд. 1Б.

Справа №638/5889/22.

Згідно протоколу про адміністративне правопорушення серії ААД № 224608 від 02.10.2022 року, 02.10.2022 року о 22:45 годині, ОСОБА_1 керував автомобілем Renault Duster, державний номер НОМЕР_1, по вулиці Клочківській, 370 міста Харкова, в стані алкогольного сп'яніння. Огляд на стан алкогольного сп'яніння проводився зі згоди водія із застосуванням газоаналізатора Драгер, результат 2,01 проміле. ОСОБА_1

звернувся до суду із заявою про розгляд справи за його відсутності, вину в скоєнні інкримінованого правопорушення не визнав, наполягав на тому, що 02.10.2022 року не перебував у стані алкогольного сп'яніння на підтвердження чого надав довідку КЗОЗ Харківська міська клінічна лікарня швидкої та невідкладної медичної допомоги ім. проф. О.І. Мещанінова. Згідно довідки КЗОЗ Харківська міська клінічна лікарня швидкої та невідкладної медичної допомоги ім. проф. О.І. Мещанінова № 11/140 від 02.10.2022 року ОСОБА_1 02.10.2022 року о 23:25 годині пройшов огляд на стан сп'яніння, за результатами якого ознак сп'яніння не виявлено.

Згідно ст. 266 КУпАП огляд водія (судноводія) на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують його увагу та швидкість реакції, проводиться з використанням спеціальних технічних засобів поліцейським у присутності двох свідків. У разі незгоди водія (судноводія) на проведення огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують його увагу та швидкість реакції, поліцейським з використанням спеціальних технічних засобів або в разі незгоди з його результатами огляд проводиться в закладах охорони здоров'я. Перелік закладів охорони здоров'я, яким надається право проведення огляду особи на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, затверджується управліннями охорони здоров'я місцевих державних адміністрацій. Проведення огляду осіб на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, в інших закладах забороняється. Огляд осіб на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, здійснюється в закладах охорони здоров'я не пізніше двох годин з моменту встановлення підстав для його здійснення. Огляд у закладі охорони здоров'я та складення висновку за результатами огляду проводиться в присутності поліцейського. Кожний випадок огляду осіб на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, у закладі охорони здоров'я реєструється в порядку, визначеному спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я.

Таким чином, суд вважає доведеним факт не перебування ОСОБА_1 02.10.2022 року в стані алкогольного сп'яніння, оскільки висновок медичного закладу, який це підтверджує, складений, а огляд проведений у відповідності до вимог діючого законодавства України.

При аналізі практики розгляду справ про притягнення до адміністративної відповідальності, передбаченої ст.130 КУпАП, встановлено випадки, коли працівники поліції, здійснюючи фіксацію технічними засобами відеозапису, до протоколів про адміністративні правопорушення, передбачені ст.130 КпАП, долучали пошкоджені диски, при перегляді яких неможливо було належним чином встановити та дослідити їх зміст, за таких обставин судом встановлено, що перегляд файлів є неможливим. Іноді долучені відеозаписи не містили будь-яких записів або ж запис розпочинався, вже коли працівник поліції складав адміністративний протокол щодо водія. Траплялись випадки надання працівниками поліції відеозаписів, в яких дата відеофіксації не відповідає даті вчинення правопорушення.

7. Аналіз причин з яких суд безумовно закриває провадження з підстав відсутності події чи складу адміністративного правопорушення; а за яких обставин хоча і наявні певні порушення з боку працівників поліції під час процедури складання протоколу – це не є підставою для закриття провадження з підстав відсутності події чи складу адміністративного правопорушення.

Згідно ст.245 КУпАП, завданнями провадження в справах про адміністративні правопорушення є: своєчасне, всебічне, повне і об'єктивне з'ясування обставин кожної справи, вирішення її в точній відповідності з законом, забезпечення виконання винесеної постанови, а також виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень, запобігання правопорушенням, виховання громадян у дусі додержання законів, зміцнення законності.

Відповідно до ст.251 КУпАП, доказами в справі про адміністративне правопорушення є будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному законом порядку орган (посадова особа) встановлює наявність чи відсутність адміністративного правопорушення, винність даної особи в його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Ці дані встановлюються протоколом про адміністративне правопорушення, поясненнями особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків, висновком експерта, речовими доказами, показаннями технічних приладів та технічних засобів, що мають функції

фото- і кінозйомки, відеозапису чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, які використовуються при нагляді за виконанням правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, протоколом про вилучення речей і документів, а також іншими документами.

Обов'язок щодо збирання доказів покладається на осіб, уповноважених на складання протоколів про адміністративні правопорушення, визначених статтею 255 цього Кодексу.

Положеннями ст.ст.7, 254, 279 КУпАП визначено, що суд здійснює розгляд справи про адміністративне правопорушення та вирішує питання про притягнення особи до адміністративної відповідальності лише в межах протоколу про адміністративне правопорушення складеного щодо неї

Під час розгляду справи про адміністративне правопорушення суддя не вправі самостійно змінювати на шкоду особі факти, викладену у протоколі про адміністративне правопорушення, яка по суті становить виклад обвинувачення у вчиненні певного правопорушення, винуватість у скоєнні якого певною особою має доводитися в суді. Суддя також не має права самостійно відшукувати докази винуватості особи у вчиненні правопорушення, адже діючи таким чином суддя неминуче перебиратиме на себе функції обвинувача, позбавляючись статусу незалежного органу правосуддя, що є порушенням ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Суд, оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному і об'єктивному дослідженні всіх обставин справи в їх сукупності, керуючись законом і правосвідомістю.

Виходячи зі складу адміністративного правопорушення, відповідальність за яке передбачена ст. 130 КУпАП, об'єктивна сторона правопорушення полягає в керуванні транспортними засобами особами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а також передача керування транспортним засобом особі, яка перебуває в стані такого сп'яніння чи під впливом таких лікарських препаратів, а так само відмова особи, яка керує транспортним засобом, від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

Керування транспортним засобом слід розуміти як виконання функцій водія під час руху такого засобу або інструктора-водія під час навчання учнів-водіїв, незалежно від того, керує особа транспортним засобом, який рухається своїм ходом чи за допомогою буксирування.

Таким чином, суд безумовно закриває провадження з підстав визначених п.1 ч.1 ст.247 КУпАП у випадку якщо, особа стосовно якої складено протокол, не керувала транспортним засобом, тобто не є суб'єктом адміністративного правопорушення, передбаченого ст.130 КУпАП.

Відповідно до ч. 1 ст. 9 КУпАП, адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність.

Суб'єктивна сторона правопорушення, передбаченого ст. 130 КУпАП, характеризується наявністю вини у формі умислу.

Умисною є форма вини, яка характеризується тим, що особа усвідомлює суспільну небезпечність свого діяння, передбачає можливість настання негативних наслідків та бажає настання таких наслідків (прямий умисел), або байдуже ставиться до їх настання чи свідомо допускає їх настання (непрямий умисел).

Об'єктивна сторона зазначеного правопорушення виражається, зокрема у формі відмови особи, яка керує транспортним засобом, від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан, зокрема, алкогольного сп'яніння.

Суд закриває провадження у випадку відсутності умислу на вчинення адміністративного правопорушення у вигляді відмови від проходження огляду на стан алкогольного сп'яніння та відсутності доказів, що особі у встановленому законом порядку, який належним чином зафіксований, запропоновано пройти медичний огляд з метою встановлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

Важливим елементом при розгляді справи є перевірка процедури складання протоколу про адміністративне правопорушення інспектором поліції.

Так, за приписами абз 4, п. 2, розділу 2 Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі, затверджені Наказом МВС

України від 07.11.2015 № 1395, під час складання протоколу особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, роз'яснюються її права й обов'язки, передбачені статтею 268 КУпАП, про що робиться відмітка у протоколі.

Згідно п.п. 11, 14 Розділу 2 Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції, затвердженої Наказом Міністерства внутрішніх справ України 06.11.2015 № 1376, при складанні протоколу про адміністративне правопорушення особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, роз'яснюються її права, передбачені статтями 55, 56, 59, 63 Конституції України, статтею 268 КУпАП, повідомляється, що справу про адміністративне правопорушення буде розглянуто у строки, визначені статтею 277 КУпАП, про що робиться відмітка та ставиться підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, згідно зі статтею 63 Конституції України не несе відповідальності за відмову давати пояснення щодо себе, членів своєї сім'ї чи близьких родичів.

Таким чином, огляд особи на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, який проведений з порушенням встановленого статті 266 КУпАП порядку, вважається недійсним, що, у свою чергу, не може бути підставою для притягнення до адміністративної відповідальності за статтею 130 КУпАП

Зокрема, при аналізі винесених постанов встановлено, в окремих випадках, наступні порушення з боку інспекторів поліції: не роз'яснення прав, не роз'яснення причин зупинки, не роз'яснення наслідків відмови від проходження огляду на стан сп'яніння, не залучення свідків.

При цьому, до не суттєвих порушень при складанні протоколу про адміністративні правопорушення, як правило, відносяться технічні помилки, зокрема в анкетних даних, тобто, які можливо усунути при розгляді справи під час встановлення особи у суді.

Один із шляхів удосконалення правозастосовної практики в даному випадку можливий, зокрема, шляхом контролю працівниками поліції якості відеофайлів, які долучаються ними до матеріалів справи, що скеровані до суду.

Додаток: копія постанови від 15.09.2022 року по справі №638/17594/21 на 3 арк.;

копія постанови від 14.01.2022 року по справі №638/9634/21 на 5 арк.;

копія постанови від 13.12.2022 року по справі №638/2811/22 на 11 арк.;
копія постанови від 06.12.2022 року по справі №638/6492/22 на 3 арк.;
копія постанови від 22.12.2022 року по справі №638/6109/22 на 3 арк.

Голова суду

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, overlapping strokes that form a stylized, somewhat abstract shape.

Денис Цвірюк

Вик.Бондаренко Ангеліна.